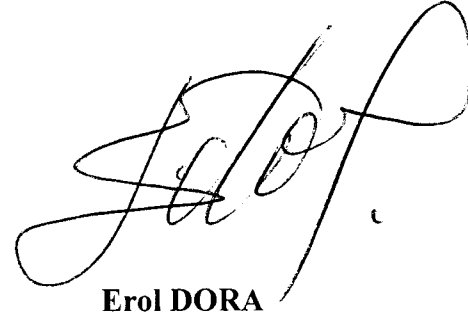

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma Betül SAYAN KAYA** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Erol DORA
Mardin Milletvekili

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın verilerine göre, Türkiye genelinde Ocak 2016 itibariyle 18 yaş altında çalışan çocuk işçi sayısı 133 bin 33 kişiyi bulmuştur. Çocuk işçilerden 59 bin 571'inin kız, 73 bin 432'sinin ise erkek olduğu bildirilmiştir. Hemen hemen her kentte sokakların müdavimi olan ve çöplerde kağıt, plastik, cam şişe toplamak zorunda kalan çocuklara her gün yeni birileri eklenmektedir.

Yazılı ve görsel medyaya yansıyan haberlerde, çöp konteynerlerinin başında yaşları 10-12 arasında değişen ve sabahın erken saatlerinden akşam geç saatlere kadar şehrin sokaklarını aşındıran çocuklar, çöplerden topladıkları katı atıkları ayrıştırarak satmaya ve böylelikle hayatta kalmaya çalışmaktadırlar.

Neredeyse ülkenin küçüklü büyüklü bütün şehirlerinde küçük bedenleriyle çöp toplamak zorunda bırakılan çocuk işçilere, savaştan kaçıp aileleriyle Türkiye'ye sığınan Suriyeli mülteci çocuklar da eklenince; günlük 10-15 lira için en az 13 saat çalışan, eğitimine ara vermek zorunda kalan ya da okulu terk eden, tekinsiz sokaklarda her türlü istismara ve şiddete maruz kalan çocuklar gerçekliği ile karşı karşıya kalmıştır.

Mevzuatımıza göre, 17 yaşını doldurmamış bireyler “çocuk” statüsündedir. Çocuk statüsü, her insanın hukuken, özel hak ve ayrıcalıklarla donatılmış olan dönemini ifade eder. Bu dönemde insan hem temel hak sahibi eşit vatandaş, hem de ulusal ve uluslararası yasalardan kaynaklanan korunma altında olması gereken bedensel ve zihinsel olarak gelişmekte ve toplumsal yaşama hazırlanmakta olan bireydir. Dolayısı ile çocuk, yaş düzeylerine göre zihinsel ve fiziksel gelişimindeki farklılıkları da göz önünde tutularak, henüz yeterli olgunluk yaşına erişmemiş insandır. Anayasa’ya göre çocuklar, ergin oluncaya kadar, esas olarak aile ortamında, ana babalarının velayeti altındadırlar (Anayasa m.41). Çocuğun aile içinde korunması ve yetişmesinin esas alındığı ve Devletin, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağı, ve ilgili teşkilâtı kurmakla ödevli olduğu kabul edilmektedir (m.41/I-II).

Bu bağlamda:

1. Türkiye genelinde katı atık toplayarak kendisinin ve ailesinin yaşamını idame ettirmek zorunda bırakılan çocukların sayısı nedir?
2. Söz konusu çocukların iller bazında sayısal dağılımı nasıldır?
3. Söz konusu katı atık toplamak zorunda bırakılan çocukların yaş grubu dağılımları oransal olarak nasıldır?
4. Söz konusu katı atık toplayarak yaşamını idame ettirmek zorunda bırakılan çocukların nüfusa kayıtlı bulundukları iller bakımından dağılımları nasıldır?
5. Söz konusu çocuklara ilişkin Bakanlığınız bünyesinde oluşturulmuş bir çalışma birimi mevcut mudur? Bu birim hangi çalışmaları yürütmektedir?
6. Bakanlığınızın bu toplumsal meselenin çözümü noktasında hedefleri ve buna ilişkin planlamaları bulunmakta mıdır? Bu hedef ve planlamalarınız nelerdir?
7. Türkiye genelinde katı atık toplayarak kendisinin ve ailesinin yaşamını idame ettirmek zorunda bırakılan çocuklar için sağlıklı bir eğitim olanağı oluşturmak mümkün müdür? Bu konuya ilişkin ne gibi önlem ve planlamalarınız bulunmaktadır?

8. Katı atık toplayıcısı ve zorunlu eğitim çağındaki çocukların okula devamsızlık ve/veya okul terklerine yönelik elinizde herhangi bir istatistiki veri bulunmakta mıdır? Bu çocukların okula devamsızlık ve/veya okul terklerinin önüne geçebilmek adına herhangi bir önleminiz var mıdır? Anayasanın 42. Maddesinde ifade edilen “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz” hükmü gereği söz konusu çocukların okula devam etmeleri nasıl sağlanmaktadır?
9. Katı atık toplayarak kendisinin ve ailesinin yaşamını idame ettirmek zorunda bırakılan çocukların maruz kaldığı fiziksel ve psikolojik şiddet ile taciz/tecavüz ve benzeri olaylara ilişkin elinizde bulgular var mıdır? Anayasanın 10. ve 41. Maddeleri hükümleri gereği her türlü istismara ve şiddete karşı korumasız durumdaki bu çocuklara yönelik hangi koruyucu tedbirler alınmaktadır?
10. Katı atık toplayarak kendisinin ve ailesinin yaşamını idame ettirmek zorunda bırakılan çocukların eğitim hakkına erişiminin engellendiğini düşünüyor musunuz? “Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği” ilkesi gereği bu çocukları yetiştirmek için bakanlığınız nezdinde ve/veya diğer ilgili bakanlıklarla işbirliği içerisinde hangi özel tedbirlerin alındığı söylenebilir?
11. Suriye’deki savaştan kaçarak Türkiye’ye sığınan ve katı atık toplama sahasına eklenen Suriyeli çocukların korunmasına ilişkin bakanlığınızca hangi tedbirler alınmıştır? Eğitimsiz, yersiz yurtsuz ve ekmeksiz bırakılan bu çocuklar ilerleyen dönemlerde toplumsal bir kırılmaya sebep olmaz mı?